

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра у межах Житомирської області за липень 2023 року

Об'єкти, створи і періодичність відбору проб в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра у межах Житомирської області на 2023 рік визначені «Програмою державного моніторингу вод (в частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод)» (далі-Програма), затвердженою наказом Міндовкілля від 17.01.2023 № 27 та «Порядком здійснення державного моніторингу вод», затвердженого наказом Держводагентства України від 25.01.2023 № 18.

Моніторинг масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті проводиться **на 40 пунктах спостережень**, із них:

- 11- операційний моніторинг, у т.ч. 4 - поверхневі водозабори, які є джерелами питного водопостачання та 7 - транскордонні водотоки;
- 27 - діагностичний моніторинг;
- 2- дослідницький моніторинг.

Суббасейн Прип'яті

Відібрано 36 проби при плані-40 (90 %), із них: 4- питні водозабори та 6- транскордонні водотоки та виконано 200 вимірювань фізико-хімічних показників якості і властивостей поверхневих вод, при плані 220.

У зв'язку з небезпекою мінування території у період минулих бойових дій МОЗМ дніпровських водосховищ і надалі не здійснює відбір 4-х проб:

- р. Прип'ять, 60 км, кордон з Білоруссю, с. Довляди;
- р. Прип'ять, м. Прип'ять;
- р. Прип'ять, м. Чорнобиль;
- р. Уж, перед впадінням в р. Прип'ять, вплив дифузних джерел забруднення.

В цілому значення більшості показників якості масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті на питних водозаборах та транскордонних водотоках знаходиться значно нижче ГДК для водойм госпитного та рибогосподарського водокористування.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Транскордонні ділянки водотоків:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – 2,11 мгО₂/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк

максимальне значення – зафіксовано **перевищення**, 3,68 мгО₂/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

- ХСК (норма - 50 мг О/дм³)

мінімальне значення – 25,60 мгО/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк

максимальне значення – 37,44 мгО/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

● амоній - іон (норма - 0,50 мг/дм³), в межах від 0,194 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк до зафіксовано **перевищення**:

- 0,698 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;

- 0,696 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди.

● фосфат - іони (норма - 2,15 мг/дм³) – в межах від 0,035 р. Прип'ять, с. Сенчиці до 0,13 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк.

● нітрат - іони (норма - 40 мг/дм³) – в межах від 0,69 р. Горинь, с. Висоцьк до 1,99 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

● нітрит - іони (норма - 0,08 мг/дм³) – в межах від 0,043 р. Горинь, с. Висоцьк до 0,074 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³)
 - 2,310 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
 - 0,140 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
 - 0,130 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
 - 0,124 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
 - 0,120 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
 - 0,110 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці.

- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³)
 - 0,217 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ:

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)
мінімальне значення – 28,08 мгО/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень
максимальне значення – 48,33 мгО/дм³ р. Хомора, питний в/з м. Полонне.

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)
мінімальне значення – 0,81 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький
максимальне значення – 3,69 мгО₂/дм³ р. Хомора, питний в/з м. Полонне.

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній - іон (норма - 1,28 мг/дм³) – в межах від 0,34 р. Уж, питний в/з м. Коростень до 0,74 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький.
- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³) – в межах від 0,15 р. Случ, Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький до 3,80 мг/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель.
- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³) – в межах від 0,011 р. Случ, питний в/з м. Звягель до 0,032 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень.
- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³) – в межах від 0,084 р. Случ, питний в/з м. Звягель до 0,098 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень.
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³) – в межах від 255,0 р. Уж, питний в/з м. Коростень до 314,0 мг/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):
 - 1,045 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень;
 - 0,348 мг/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель.
- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):
 - 0,084 мг/дм³ р. Уж, питний в/з м. Коростень;
 - 0,067 мг/дм³ р. Случ, питний в/з м. Звягель.

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин у суббасейні Прип'яті відібрано 34 проби та доставлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону, м. Вишгород. Протоколи результатів вимірювань пріоритетних речовин від лабораторії за липень не надходили.

Крім того, в рамках дослідницького моніторингу відібрано 2 проби та доставлено до лабораторії моніторингу вод Західного регіону.

Вміст розчиненого у поверхневих водах суббасейну Прип'яті кисню становив 6,97 -9,12 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.

Суббасейн середнього Дніпра у межах Житомирської області

В рамках Програми БУВР Прип'яті в суббасейні середнього Дніпра здійснює моніторинг масивів поверхневих вод на 10 пунктах спостережень, із них 5-поверхневі водозабори, які є джерелами питного водопостачання.

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано 10 проб, 100% плану та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Органічне забруднення:

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення – 24,45 мгО/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин
максимальне значення – 40,43 мгО/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення – 2,56 мгО₂/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин та р. Ірша, Іршанське вдсх., питний в/з смт. Нова Борова
максимальне значення - зафіксовано **перевищення:**

- 3,52 мгО₂/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів
- 3,28 мгО₂/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., питний в/з м. Житомир

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній - іон (норма - 1,28 мг/дм³) – в межах від 0,23 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів до 0,41 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир.

- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³) – в межах від 0,85 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин до 2,09 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир.

- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³) – в межах від 0,006 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин до 0,030 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир.

- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³) – в межах від 0,056 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин до 0,112 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³) – в межах від 272 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., питний в/з смт. Нова Борова та р. Возня, с. Рудня Городищенська до 408 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) зафіксовано **перевищення:**

- 0,480 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,396 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир;
- 0,396 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин;
- 0,360 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., питний в/з смт. Нова Борова;
- 0,264 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) зафіксовано **перевищення:**

- 0,140 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин;
- 0,091 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,077 мг/дм³ р. Тетерів, питний в/з м. Житомир;
- 0,070 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., питний в/з смт. Нова Борова;
- 0,059 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

Вміст розчиненого у воді кисню у межах норми - 7,92-9,92 мгО₂/дм³.